

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРОЦЕСУ**

М.В. Менджул

Соціально-правове забезпечення корекційної освіти

**методичний посібник
для студентів зі спеціальності «Спеціальна освіта»**

**Ужгород
2018**

УДК – 347.61/64
М – 50

Менджул М.В. Соціально-правове забезпечення корекційної освіти: методичний посібник для студентів зі спеціальності «Спеціальна освіта». Ужгород: УжНУ, 2018. 32 с.

Методичний посібник для вивчення дисципліни „Соціально-правове забезпечення корекційної освіти” розроблений для студентів зі спеціальності «Спеціальна освіта» згідно з вимогами Болонського процесу та відповідає навчальній програмі із зазначеної дисципліни у вищих навчальних закладах. Методичний посібник містить систему організаційно-методичних заходів, які сприяють засвоєнню знань та формуванню навичок із зазначеної дисципліни.

Рецензенти:

Булеца С.Б., доктор юридичних наук, завідувач кафедри цивільного права та процесу ДВНЗ «УжНУ».

Кляп М.І., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної реабілітації ДВНЗ «УжНУ».

*Рекомендовано до друку рішенням
Вченої ради юридичного факультету ДВНЗ «УжНУ».
Протокол № 3 від 28 грудня 2017 р.*

© Менджул М.В., 2018

ЗМІСТ

Передмова	4
Навчально-тематичний план дисципліни	5
Основні критерії оцінювання знань студентів	6
Програма навчальної дисципліни “Соціально-правове забезпечення корекційної освіти”	8
Плани практичних занять та завдання для самостійної роботи з курсу “Соціально-правове забезпечення корекційної освіти”	10
Методичні рекомендації з написання реферату	21
Теми рефератів	22
Орієнтовні питання підсумкового контролю знань	23
Рекомендована література	24

ПЕРЕДМОВА

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Соціально-правове забезпечення корекційної освіти» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності «Спеціальна освіта».

З метою забезпечення рівного доступу до освіти дітей з особливими потребами, їх ранньої соціальної адаптації, найбільш повного розкриття потенціалу дітей та створення умов для здійснення індивідуального та диференційованого підходу у навчанні в мережі загальноосвітніх навчальних закладах створюються спеціальні та інклюзивні класи, функціонують школи-інтернати. Наразі в Україні впроваджуються різні форми та підходи до навчання дітей з особливими потребами, що обумовлює актуальність вивчення правового та соціального забезпечення корекційної освіти.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є відносини, що виникають в процесі впровадження корекційної освіти в Україні.

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із: загальними засадами соціального та правового забезпечення корекційної освіти, міжнародно-правовим регулюванням права на освіту дітей з особливими потребами, а також правовим регулюванням окремих форм корекційної освіти в Україні.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Соціально-правове забезпечення корекційної освіти” є: поглиблений аналіз студентами проблем правового та соціального забезпечення корекційної освіти в Україні, набуття теоретичних знань та практичних навиків у сфері впровадження корекційної освіти в Україні.

Вивчення навчальної дисципліни «Соціально-правове забезпечення корекційної освіти» базується на засвоєнні студентами таких дисциплін, як «Педагогіка», «Психологія», «Основи корекційної педагогіки» та «Правознавство».

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти повинні:

знати :

- основні поняття та категорії соціального і правового забезпечення корекційної освіти;
- міжнародно-правове регулювання права на освіту дітей з особливими потребами;
- правове регулювання індивідуальної форми навчання та роботи спеціальних класів для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах;
- правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку;
- правове регулювання діяльності Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів;
- правові засади інклюзивної освіти в Україні;
- правові основи освітньої діяльності спеціальних навчальних закладів для дітей і підлітків, які потребують особливих умов виховання;

вміти :

- проводити аналіз правових відносин в сфері корекційної освіти;
- застосовувати правові норми у сфері регулювання корекційної освіти;
- самостійно робити загальний аналіз українського законодавства, міжнародно-правових актів, що гарантують право на освіту дітей з особливими потребами.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Загальні засади правового та соціального регулювання корекційної освіти												
Тема 1. Загальні засади правового та соціального забезпечення корекційної освіти	12	4	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Міжнародно-правове регулювання права на освіту дітей з особливими потребами	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	22	6	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Особливості правового регулювання окремих форм корекційної освіти												
Тема 3. Правове регулювання індивідуальної форми навчання	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Спеціальні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку	12	4	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Правове регулювання діяльності Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Правове регулювання інклюзивної освіти в Україні	16	4	2	-	-	10	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Правові основи освітньої діяльності спеціальних навчальних закладів для дітей і підлітків, які потребують особливих умов виховання	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	68	16	12	-	-	40	-	-	-	-	-	-
Усього (1модуль)	90	22	16	-	-	52	-	-	-	-	-	-

ОСНОВНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Протягом семестру студенти вивчають 1 модуль з дисципліни. Модуль складається із 2 змістових модулів. Після виконання модуля (лекції, практичні заняття) здійснюється поточний контроль у вигляді письмової роботи, що включає тестування та розв'язок практичних завдань. Студенти, які не відвідували лекції або не в повному обсязі виконали завдання для самостійної роботи, до поточного контролю за змістовий модуль не допускаються.

Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок студентів здійснюється за 100-бальною системою за модуль.

Студент, який в результаті поточного оцінювання та підсумкового контролю за модулем отримав більше 60 балів, має право не складати залік з дисципліни. У разі отримання позитивної підсумкової оцінки за модулі студент має також право відмовитися від складання заліку. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. При умові, що студент (ка) хоче поліпшити підсумкову оцінку за модуль із дисципліни, він (вона) має складати залік.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання за модулем отримав менше 60 балів зобов'язаний складати залік з дисципліни. У разі, якщо відповіді студента під час заліку оцінені менше ніж у 60 балів, він (вона) отримує незадовільну підсумкову оцінку. При цьому результати поточного контролю не враховуються. Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за такою шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Поточне оцінювання здійснюється за трьома складовими:

- контроль за виконання модульних завдань (письмові контрольні роботи, тестові завдання, практичні завдання);
- контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру;
- контроль індивідуальної (самостійної) роботи.

Якщо студент відвідав менше 50 відсотків занять, то систематичність та активність його роботи оцінюється в 0 балів.

Оцінювання модульних завдань. Після виконання програми змістового модулю у визначений деканатом термін здійснюється поточний модульний контроль у вигляді письмової роботи, який оцінюється у межах від 1 до 50 балів. Якщо з об'єктивних причин студент не пройшов модульний контроль у визначений термін, то він має право за дозволом деканату пройти його протягом двох тижнів після виникнення заборгованості.

Оцінювання індивідуальної (самостійної роботи) здійснюється у межах 20 балів за підготовку рефератів, наукових робіт, участь в наукових конференціях, підготовку науково-дослідницьких статей та їх озвучення, опрацювання наукових статей та першоджерел, участь в олімпіадах та конкурсах.

Оцінювання активності під час аудиторних занять здійснюється у межах 30 балів:

30-25 балів – відвідано не менше 90% лабораторних та практичних занять та отримано оцінки «добре», «дуже добре» «відмінно»;

25-17 балів – відвідано не менше 75% лабораторних та практичних занять та отримано оцінки «добре», «дуже добре», «відмінно»;

17- 10 балів – відвідано не менше 60% лабораторних та практичних занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «дуже добре», «відмінно»;

до 10 балів – відвідано не менше 50% лабораторних та практичних занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «дуже добре».

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ "СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОРЕКЦІЙНОЇ ОСВІТИ"

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Загальні засади правового та соціального регулювання корекційної освіти

Тема 1. Загальні засади правового та соціального забезпечення корекційної освіти

Поняття та значення корекційної освіти. Категорії дітей з особливими потребами. Система корекційної освіти в Україні. Нормативно-правові акти, що регулюють освіту дітей з особливими потребами. Соціальний захист дітей з особливими потребами. Право на соціальний захист дітей-інвалідів.

Тема 2. Міжнародно-правове регулювання права на освіту дітей з особливими потребами

Загальні міжнародні документи про права людини та право на освіту. Спеціальні міжнародні документи, що регулюють право на освіту дітей з особливими потребами. Гарантування міжнародними актами права на рівний доступ до освіти дітей з особливими потребами.

Змістовий модуль 2. Особливості правового регулювання окремих форм корекційної освіти

Тема 3. Правове регулювання індивідуальної форми навчання

Поняття та значення індивідуальної форми навчання. Право на індивідуальну форму навчання та порядок зарахування дітей. Організація індивідуальної форми навчання

Тема 4. Спеціальні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах

Мета створення спеціальних класів для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах. Зарахування учнів та комплектування спеціальних класів. Організація навчально-виховного процесу у спеціальних класах

Тема 5. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку

Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку. Види, структура спеціальних шкіл (шкіл-інтернатів) та строки навчання. Зарахування та добір дітей для навчання у спеціальних школах (школах-інтернатах). Учасники навчально-виховного та реабілітаційного процесу. Управління спеціальною школою. Організація діяльності спеціальної школи (школи-інтернату) та соціальний захист вихованців. Організація навчально-виховного процесу в спеціальній школі (школі-інтернаті). Особливості навчально-виховної, корекційно-розвиткової, лікувально-профілактичної роботи у спеціальних школах (школах-інтернатах) різних видів.

Тема 6. Правове регулювання діяльності Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів

Правовий статус Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів. Структура Центру та умови зарахування дітей-інвалідів до Центру. Організація реабілітаційного процесу в Центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів.

Тема 7. Правове регулювання інклюзивної освіти в Україні

Поняття та значення інклюзивної освіти. Організація інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах. Корекційна спрямованість інклюзивної освіти. Інклюзивно-ресурсний центр. Організація надання психолого-педагогічної допомоги дитині з особливими освітніми потребами.

Тема 8. Правові основи освітньої діяльності спеціальних навчальних закладів для дітей і підлітків, які потребують особливих умов виховання

Школа соціальної реабілітації. Порядок зарахування учнів (вихованців) до школи та їх відрахування. Організація навчально-виховного процесу у школі соціальної реабілітації. Професійне училище соціальної реабілітації.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З КУРСУ „СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОРЕКЦІЙНОЇ ОСВІТИ”

МОДУЛЬ 1

Тема 1. Загальні засади правового та соціального забезпечення корекційної освіти

1. Поняття та значення корекційної освіти.
2. Категорії дітей з особливими потребами.
3. Система корекційної освіти в Україні.
4. Нормативно-правові акти, що регулюють освіту дітей з особливими потребами.
5. Соціальний захист дітей з особливими потребами.

Завдання для самостійної роботи:

1. Порівняйте систему корекційної освіти в Україні та зарубіжній державі (державу на вибір студента).
2. Випишіть 15 прикладів актів, що регулюють освіту дітей з особливими потребами, і розташуйте їх в порядку юридичної сили.
3. Яким чином, на вашу думку, варто реформувати систему освіти в Україні для максимального врахування інтересів дітей з особливими потребами?
4. Опишіть систему соціального захисту дітей з особливими потребами в Україні.
5. Дослідіть соціальний захист дітей з особливими потребами в країнах ЄС (державу на вибір студента).
6. Права дітей-сиріт (право на житло, право на соціальну допомогу тощо).

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.
2. Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 року (дата набуття чинності для України – 27.09.1991 року). Зібрання чинних міжнародних договорів України. 1990 р. № 1. Ст. 205.
3. Європейська конвенція про здійснення прав дітей від 25.01.1996. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_135 (дата звернення: 15.01.2018).
4. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71 (дата звернення: 05.02.2018).
5. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174. (дата звернення: 05.02.2018).
6. Про освіту: Закон України від 05.09.2017. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 38-39. ст. 380.
7. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15> (дата звернення: 05.02.2018).
8. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/875-12> (дата звернення: 05.02.2018).
9. Про встановлення строку навчання у загальноосвітніх навчальних закладах для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 585 (Із змінами, внесеними згідно з постановою КМ № 780 від 27.08.2010) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/585-2003-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
10. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року № 607 .URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
11. Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 квітня 1994 р. № 226 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/226-94-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).

12. Про затвердження Концепції соціальної адаптації осіб з розумовою відсталістю: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 619-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/619-2004-%D1%80> (дата звернення: 05.02.2018).
13. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. N 848. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-2004-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
14. Про поліпшення матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 червня 1998 р. N 909. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/909-98-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
15. Про затвердження Типового навчального плану для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного та тяжкого ступеня (початкова школа): Наказ МОН України від 21.07.2017 № 1081. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/ (дата звернення: 05.02.2018).
16. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі: Наказ МОН від 31.12.2015 № 1436. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/ (дата звернення: 05.02.2018).
17. Баєва Т.Ф. Корекційна педагогіка як галузь педагогічної науки. *Освіта Донбасу*. 2011. № 2 (145). С. 57–65.
18. Волошина О.В. Основи корекційної педагогіки. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. 168 с.
19. Волошина О.В. Корекційна робота з дітьми з синдромом дефіциту уваги як нагальна потреба сучасної школи. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія*. Випуск 32. Вінниця, 2010. С. 257-261.
20. Давидюк М.О. Корекційна педагогіка: Хрестоматія. Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2011. 205 с.
21. Деревянко Б.В. Надання освітніх послуг: правовий статус суб'єктів: монографія. Донецьк: Видавничий дім «Кальміус», 2011. 336 с.
22. Ілляшенко Т.В. Інтеграція дітей з особливими освітніми потребами. *Директор школи*. 2009. № 34. С. 19-24.
23. Мельничук О.Ф. Поняття та види суб'єктів освітніх правовідносин. *Держава і право*. 2011. Вип. 51. С. 51–56.
24. Освітнє право: навч. посіб. для студентів гуманітарних ВНЗ / за заг. ред. В.В. Астахова. Харків: Вид-во НУА, 2011. 188 с.
25. Саламанская декларация. Рамки действий по образованию лиц с особыми потребностями, приняты Всемирной конференцией по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество. Саламанка. Испания, 7-10 июня 1994г. Киев, 2000. 21 с.
26. Шаповал Р.В. Адміністративно-правове регулювання освітньої діяльності в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2011. 372 с.

Тема 2. Міжнародно-правове регулювання права на освіту дітей з особливими потребами

1. Загальні міжнародні документи про права людини та право на освіту.
2. Спеціальні міжнародні документи, що регулюють право на освіту дітей з особливими потребами.
3. Гарантування міжнародними актами права на рівний доступ до освіти дітей з особливими потребами.

Завдання для самостійної роботи:

1. Які категорії дітей вважаються такими, що потребують корекційної освіти в міжнародній практиці.
2. Порівняйте розуміння «права на освіту» в міжнародних документах про права людини.
3. Випишіть спеціальні міжнародні документи, що регулюють право на освіту дітей з особливими потребами.
4. Які права гарантовані Конвенцією про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010).
5. Проаналізуйте Конвенцію ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р.

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.
2. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. *Офіційний вісник України*. 2008. №93. Ст. 3103.
3. Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 року (дата набуття чинності для України – 27.09.1991 року). Зібрання чинних міжнародних договорів України. 1990 р. № 1. Ст. 205.
4. Європейська конвенція про здійснення прав дітей від 25.01.1996. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_135 (дата звернення: 15.01.2018).
5. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71 (дата звернення: 05.02.2018).
6. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174. (дата звернення: 05.02.2018).
7. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 03.01.1976 р. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2002. № 2.
8. Про освіту: Закон України від 05.09.2017. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 38-39. ст. 380.
9. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15> (дата звернення: 05.02.2018).
10. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/875-12> (дата звернення: 05.02.2018).
11. Валеев Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник. Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. 287 с.
12. Кархут О.Я. Механізм правового регулювання суспільних відносин у сфері освіти: теоретико-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. К., 2014. 185 с.
13. Кудряшов А.В. Гражданско-правовые отношения в сфере образовательных услуг: автореф. дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Российский государственный институт интеллектуальной собственности. Москва, 2008. 26 с.
14. Курко М.Н. Адміністративно-правове регулювання вищої освіти в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2010. 388 с.
15. Шаповал Р.В. Освітня діяльність в Україні: адміністративно-правове дослідження: Монографія. Харків: Золота миля, 2011. 347 с.

Тема 3. Правове регулювання індивідуальної форми навчання

1. Поняття та значення індивідуальної форми навчання.
2. Право на індивідуальну форму навчання.
3. Порядок зарахування дітей на індивідуальну форму навчання.
4. Організація індивідуальної форми навчання.

Завдання для самостійної роботи:

1. Яке значення індивідуальної форми навчання?
2. Опишіть хто має право на індивідуальну форму навчання.
3. Напишіть план індивідуального навчання.
4. Яким чином організовується індивідуальне навчання в зарубіжних державах (держава на вибір студента).

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.
2. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71 (дата звернення: 05.02.2018).
3. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174. (дата звернення: 05.02.2018).
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 38-39. ст. 380.
5. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 28. Ст. 230.
6. Про затвердження Типового навчального плану для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступеня (початкова школа): Наказ МОН України від 21.07.2017 № 1081. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/ (дата звернення: 05.02.2018).
7. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі: Наказ МОН від 31.12.2015 № 1436. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/ (дата звернення: 05.02.2018).
8. Про затвердження Положення про логопедичні пункти системи освіти: Наказ Міністерства освіти України №135 від 13.05.1993р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0059-93> (дата звернення: 05.02.2018).
9. Про затвердження Положення про шкільну психолого-медико-педагогічну комісію: Наказ Міністерства освіти і науки України № 278 від 20.08.1996 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0518-96> (дата звернення: 05.02.2018).
10. Про навчальні плани та організацію навчально-виховного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2017/2018 навчальному році: Лист МОН України від 14.06.2017 № 1/9-325. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56158/ (дата звернення: 05.02.2018).
11. Про забезпечення права на освіту дітям з особливими освітніми потребами, з числа переселенців із місць проведення антитерористичної операції; Лист Міністерства № 1/9-430 від 28.08.2014 р. до листів Міністерства освіти і науки України від 25.06.2014 № 1/9-335 та від 13.08.2014 № 1/9-413. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/2775-> (дата звернення: 08.02.2018).
12. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник. Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. 287 с.
13. Ракша Н.С. Адміністративно-правове забезпечення права громадян на освіту: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Донецький юридичний ін-т Луганського держ. ун-ту внутр. справ. Донецьк, 2006. 204 с.
14. Шаповал Р.В. Адміністративно-правове регулювання освітньої діяльності в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2011. 372 с.

Тема 4. Спеціальні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах

1. Мета створення спеціальних класів для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.
2. Зарахування учнів та комплектування спеціальних класів.
3. Організація навчально-виховного процесу у спеціальних класах.

Завдання для самостійної роботи:

1. Опишіть позитивні та негативні аспекти створення спеціальних класів для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.
2. Які вимоги до педагога у спеціальних класах для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.
3. Які діти зараховуються до спеціальних класів?
4. Які права у дітей, що навчаються у спеціальних класах?
5. Дослідіть чи формуються спеціальні класи у зарубіжних країнах.

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.
2. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71 (дата звернення: 05.02.2018).
3. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174. (дата звернення: 05.02.2018).
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 38-39. ст. 380.
5. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 28. Ст. 230.
6. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі: Наказ МОН від 31.12.2015 № 1436. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/ (дата звернення: 05.02.2018).
7. Про затвердження Положення про спеціальні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2010 р. № 1224. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1412-10> (дата звернення: 05.02.2018).
8. Про навчальні плани та організацію навчально-виховного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2017/2018 навчальному році: Лист МОН України від 14.06.2017 № 1/9-325. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56158/ (дата звернення: 05.02.2018).
9. Валеев Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник. Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. 287 с.
10. Деревянко Б.В. Надання освітніх послуг: правовий статус суб'єктів: монографія. Донецьк: Видавничий дім «Кальміус», 2011. 336 с.
11. Шаповал Р.В. Правове регулювання освіти в Україні. *Форум права*. 2011. №1. С. 1110–1115.

Тема 5. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку

1. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.
2. Види, структура спеціальних шкіл (шкіл-інтернатів) та строки навчання.
3. Зарахування та добір дітей для навчання у спеціальних школах (школах-інтернатах).
4. Учасники навчально-виховного та реабілітаційного процесу. Управління спеціальною школою.
5. Організація діяльності спеціальної школи (школи-інтернату) та соціальний захист вихованців.
6. Організація навчально-виховного процесу в спеціальній школі (школі-інтернаті).
7. Особливості навчально-виховної, корекційно-розвиткової, лікувально-профілактичної роботи у спеціальних школах (школах-інтернатах) різних видів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Проаналізуйте які нормативно правові акти регулюють діяльність спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.
2. Складіть порівняльну таблицю видів та умов навчання в спеціальних школах.
3. Розкрийте особливості зарахування та набору дітей для навчання у спеціальних школах.
4. Які права учасників навчально-виховного та реабілітаційного процесу?
5. Які особливості організації навчально-виховного процесу в спеціальній школі?
6. Складіть порівняльну таблицю навчально-виховної, корекційно-розвиткової, лікувально-профілактичної роботи у спеціальних школах.

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.
2. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71 (дата звернення: 05.02.2018).
3. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174. (дата звернення: 05.02.2018).
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 38-39. ст. 380.
5. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 28. Ст. 230.
6. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15> (дата звернення: 05.02.2018).
7. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/875-12> (дата звернення: 05.02.2018).
8. Про затвердження Державної цільової соціальної програми реформування системи закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. № 1242. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1242-2007-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
9. Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (початкова школа): Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.01.2014 № 80 (із змінами). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
10. Про затвердження Положення про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування Спільний наказ Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України та Міністерство соціальної політики України № 995/557 від 10.09.2012 р. зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 20.09.2012 № 1629/21941. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1629-12> (дата звернення: 05.02.2018).

11. Про діяльність санаторних та спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2013 № 1723. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/normativno-pravova-baza/> (дата звернення: 05.02.2018).
12. Про розроблення навчального забезпечення для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.10.2013 № 1517. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/normativno-pravova-baza/> (дата звернення: 05.02.2018).
13. Про затвердження Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.09.2008 р. № 852. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1219-08> (дата звернення: 05.02.2018).
14. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник. Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. 287 с.
15. Концепція спеціальної освіти осіб з особливостями психофізичного розвитку в найближчі роки та на перспективу / За ред. В. І. Бондаря, Л. С. Вавіної. К., 1996. 36 с.

Тема 6. Правове регулювання діяльності Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів

1. Правовий статус Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів.
2. Структура Центру та умови зарахування дітей-інвалідів до Центру.
3. Організація реабілітаційного процесу в Центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів.

Завдання для самостійної роботи:

1. Які складові правового статусу Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів.
2. Які права та обов'язки у дітей, що перебувають у Центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів?
3. Які права та обов'язки працівників Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів.
4. Які нормативні акти регулюють організацію реабілітаційного процесу в Центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів.

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.
2. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71 (дата звернення: 05.02.2018).
3. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174. (дата звернення: 05.02.2018).
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 38-39. ст. 380.
5. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 28. Ст. 230.
6. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15> (дата звернення: 05.02.2018).
7. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/875-12> (дата звернення: 05.02.2018).
8. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. N 848. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-2004-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
9. Про розроблення корекційно-розвиткового та методичного забезпечення спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.01.2015 № 44. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/3465-> (дата звернення: 05.02.2018).
10. Про затвердження Положення про навчально-реабілітаційний центр: Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2012 р. № 920, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05 вересня 2012 року за № 1502/21814. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1502-12> (дата звернення: 05.02.2018).
11. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник. Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. 287 с.
12. Волошина О.В. Основи корекційної педагогіки. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. 168 с.
13. Давидюк М.О. Корекційна педагогіка: Хрестоматія. Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2011. 205 с.
14. Кархут О.Я. Механізм правового регулювання суспільних відносин у сфері освіти: теоретико-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. К., 2014. 185 с.
15. Пантонюк Т., Невмержицька О., Пантонюк М. Основи корекційної педагогіки: Навчально-методичний посібник. 2-ге видання, доповнене і перероблене. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2009. 324 с.
16. Саламанская декларация. Рамки действий по образованию лиц с особыми потребностями, приняты Всемирной конференцией по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество. Саламанка. Испания, 7-10 июня 1994г. Киев, 2000. 21 с.

Тема 7. Правове регулювання інклюзивної освіти в Україні

1. Поняття та значення інклюзивної освіти.
2. Організація інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах.
3. Корекційна спрямованість інклюзивної освіти.
4. Інклюзивно-ресурсний центр.
5. Організація надання психолого-педагогічної допомоги дитині з особливими освітніми потребами.

Завдання для самостійної роботи:

1. Які переваги та недоліки інклюзивної освіти?
2. Які нормативно-правові акти регулюють організацію інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах?
3. Які нормативно-правові акти регулюють створення Інклюзивно-ресурсних центрів?
4. Які права учнів, що навчається в рамках інклюзивної освіти?
5. Які права педагогів та працівників при наданні психолого-педагогічної допомоги дитині з особливими освітніми потребами.
6. Складіть індивідуальний навчальний план для дитини з особливими освітніми потребами

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.
2. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71 (дата звернення: 05.02.2018).
3. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174. (дата звернення: 05.02.2018).
4. Про освіту: Закон України від 05.09.2017. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 38-39. ст. 380.
5. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 28. Ст. 230.
6. Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: Постанова КМУ від 9 серпня 2017 р. № 588. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/588-2017-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
7. Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр: Постанова КМУ від 12 липня 2017 року № 545. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
8. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/872-2011-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
9. Концепція розвитку інклюзивної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України № 912 від 01.10.2010. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/ (дата звернення: 05.02.2018).
10. Про затвердження Порядку комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.02.2015 № 104/52, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2015 року за № 224/26669. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0224-15> (дата звернення: 05.02.2018).
11. Про затвердження Плану заходів щодо впровадження інклюзивного навчання в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах на період до 2015 року: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.07.2013 № 1034. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rc=tj&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwjw0ois05PZAhUJ16QKHSieARwQFggmMAA&url=http%3A%2F%2Fold.mon.gov.ua%2Fimg%2Fzstored%2Ffiles%2F%25D0%25BD%25D0%25B0%25D0%25BA%25D0%25B0%25D0%25B7%25201034.docx&usq=AOvVaw1U9lan9Ub-nUTfh6LgJqC3> (дата звернення: 05.02.2018).
12. Про запровадження навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти»: Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-456 від 18.06.2012. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/29928/ (дата звернення: 08.02.2018).

13. Організація навчально-виховного процесу в умовах інклюзивного навчання: Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-384 від 18.05.2012. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/29627/ (дата звернення: 08.02.2018).
14. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник. Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. 287 с.
15. Концепція розвитку інклюзивної освіти. *Дефектолог.* 2010. № 3 С. 3–5.
16. Освітнє право: навч. посіб. для студентів гуманітарних ВНЗ / за заг. ред. В.В. Астахова. Харків: Вид-во НУА, 2011. 188 с.
17. Софій Н., Найда Ю. Філософія інклюзивної освіти. *Інклюзивна освіта: стан і перспективи розвитку в Україні.* Науково-методичний збірник до Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ, 2007. С. 7-14.

Тема 8. Правові основи освітньої діяльності спеціальних навчальних закладів для дітей і підлітків, які потребують особливих умов виховання

1. Школа соціальної реабілітації.
2. Порядок зарахування учнів (вихованців) до школи та їх відрахування.
3. Організація навчально-виховного процесу у школі соціальної реабілітації.
4. Професійне училище соціальної реабілітації.

Завдання для самостійної роботи:

1. Які відмінні особливості школи соціальної реабілітації від загальноосвітньої школи?
2. Опишіть порядок зарахування учнів до школи соціальної реабілітації.
3. Які нормативно-правові акти регулюють організацію навчання у школі соціальної реабілітації?
4. Які нормативно-правові акти регулюють створення професійних училищ соціальної реабілітації?
5. Які права та обов'язки учнів в установі соціальної реабілітації?
6. Які права та обов'язки педагогів і працівників у закладі соціальної реабілітації?

Література:

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.
2. Про освіту: Закон України від 05.09.2017. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 38-39. ст. 380.
3. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 28. Ст. 230.
4. Про організацію діяльності загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації: Постанова Кабінету Міністрів України № 734 від 08.08.2012 (Положення про школу соціальної реабілітації, Положення про професійне училище соціальної реабілітації). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/734-2012-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018)..
5. Про затвердження Інструкції про медичне обстеження дітей і підлітків, які направляються до загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації для дітей і підлітків, які потребують особливих умов виховання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.05.1997 р. № 137/131. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0328-97> (дата звернення: 05.02.2018).
6. Валеев Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник. Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. 287 с.
7. Волошина О.В. Основи корекційної педагогіки. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. 168 с.
8. Давидюк М.О. Корекційна педагогіка: Хрестоматія. Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2011. 205 с.
9. Освітнє право: навч. посіб. для студентів гуманітарних ВНЗ / за заг. ред. В.В. Астахова. Харків: Вид-во НУА, 2011. 188 с.
10. Пантонюк Т., Невмержицька О., Пантонюк М. Основи корекційної педагогіки: Навчально-методичний посібник. 2-ге видання, доповнене і перероблене. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2009. 324 с.
11. Спеціальна педагогіка: Понятійно-термінологічний словник / В.І. Бондар (голов. ред.). — Луганськ: Альма-матер, 2003. 436 с.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З НАПИСАННЯ РЕФЕРАТУ

Написання реферату є необхідною складовою навчального процесу, яка дає змогу студентові проявити свої творчі здібності в сфері проведення самостійних досліджень з теоретичних і практичних проблем соціально-правового регулювання корекційної освіти.

Метою написання реферату є організація науково-дослідницької роботи студентів з врахуванням певних вимог, а саме:

а) системно і творчо, коректно і критично осмислювати існуючі погляди науковців на окремі теоретичні і практичні проблеми соціально-правового регулювання корекційної освіти;

б) самостійно знаходити шляхи вирішення проблем організації корекційної освіти, виходячи із сучасного стану законодавства та практики його застосування;

в) системно і комплексно аналізувати правові норми, що регулюють організацію корекційної освіти;

г) робота повинна носити творчий характер і відображати додержання етичних норм проведення наукових досліджень, тобто бути забезпеченою науковим апаратом (посилання, наведення цитат, вказівка на джерела використаних у роботі таблиць, схем, статистичних даних тощо);

д) робота повинна бути оформленою у відповідності до визначених вимог, своєчасно здана на кафедру науковому керівникові.

Реферат виконується у відповідності із запропонованою тематикою. Студент може запропонувати свій варіант теми реферату, що погоджується з викладачем. Після вивчення необхідної літератури, підбору матеріалів законодавства й судової практики студент складає план роботи. План роботи є орієнтовним, студент може запропонувати свій варіант плану. При цьому слід звернути увагу на дві обставини: по-перше, запропонований студентом план повинен забезпечити повне розкриття обраної теми; по-друге, план не може бути надто детальним і включення до нього додаткових питань не повинне призвести до надмірного збільшення обсягу роботи або відхилення від її теми.

Реферат повинен включати:

- назву та зміст роботи;
- вступ, в якому визначається актуальність проблеми, мета та завдання дослідження;
- основну частину, в якій висвітлюються основні проблеми та ступінь їхнього дослідження, аналіз судової практики;
- висновки, в яких визначаються основні підсумки дослідження;
- список використаних джерел.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Система корекційної освіти в Україні.
2. Соціальний захист дітей з особливими потребами: нормативно-правове регулювання.
3. Права дітей-сиріт в Україні.
4. Права дітей-інвалідів в Україні.
5. Права дітей, позбавлених батьківського піклування в Україні.
6. Система соціального захисту дітей з особливими потребами в Україні.
7. Види соціальних допомог для дітей-сиріт.
8. Загальні міжнародні документи про права людини та право на освіту.
9. Спеціальні міжнародні документи, що регулюють право на освіту дітей з особливими потребами.
10. Гарантування міжнародними актами права на рівний доступ до освіти дітей з особливими потребами.
11. Право на індивідуальну форму навчання.
12. Організація індивідуальної форми навчання.
13. Правовий статус учасників навчально-виховного та реабілітаційного процесу.
14. Мета створення спеціальних класів для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.
15. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.
16. Організація навчально-виховного процесу в спеціальній школі.
17. Правовий статус Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів.
18. Організація інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах.
19. Поняття та значення інклюзивної освіти.
20. Корекційна спрямованість інклюзивної освіти.
21. Інклюзивно-ресурсний центр: нормативно-правові основи діяльності.
22. Організація надання психолого-педагогічної допомоги дитині з особливими освітніми потребами.
23. Школа соціальної реабілітації: нормативно-правові основи діяльності.
24. Організація навчально-виховного процесу у школі соціальної реабілітації.
25. Професійне училище соціальної реабілітації: нормативно-правові основи діяльності.

ОРИЄНТОВНІ ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

1. Поняття та значення корекційної освіти.
2. Категорії дітей з особливими потребами.
3. Система корекційної освіти в Україні.
4. Нормативно-правові акти, що регулюють освіту дітей з особливими потребами.
5. Соціальний захист дітей з особливими потребами: нормативно-правове регулювання.
6. Система соціального захисту дітей з особливими потребами в Україні.
7. Установи та органи влади, що надають соціальні послуги.
8. Види соціальних допомог для дітей-сиріт.
9. Загальні міжнародні документи про права людини та право на освіту.
10. Спеціальні міжнародні документи, що регулюють право на освіту дітей з особливими потребами.
11. Гарантування міжнародними актами права на рівний доступ до освіти дітей з особливими потребами.
12. Які права гарантовані Конвенцією про права осіб з інвалідністю.
13. Основні положення Конвенції ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти.
14. Поняття та значення індивідуальної форми навчання.
15. Право на індивідуальну форму навчання.
16. Порядок зарахування дітей на індивідуальну форму навчання.
17. Організація індивідуальної форми навчання.
18. Мета створення спеціальних класів для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.
19. Зарахування учнів та комплектування спеціальних класів.
20. Організація навчально-виховного процесу у спеціальних класах.
21. Вимоги до педагога у спеціальних класах для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах.
22. Права та обов'язки дітей, що навчаються у спеціальних класах.
23. Правові основи діяльності спеціальних загальноосвітніх шкіл для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку.
24. Види, структура спеціальних шкіл (шкіл-інтернатів) та строки навчання.
25. Зарахування та добір дітей для навчання у спеціальних школах (школах-інтернатах).
26. Учасники навчально-виховного та реабілітаційного процесу. Управління спеціальною школою.
27. Організація діяльності спеціальної школи (школи-інтернату) та соціальний захист вихованців.
28. Організація навчально-виховного процесу в спеціальній школі (школі-інтернаті).
29. Особливості навчально-виховної, корекційно-розвиткової, лікувально-профілактичної роботи у спеціальних школах (школах-інтернатах) різних видів.
30. Правовий статус Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів.
31. Структура Центру та умови зарахування дітей-інвалідів до Центру.
32. Організація реабілітаційного процесу в Центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів.
33. Права та обов'язки у дітей, що перебувають у Центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів?
34. Права та обов'язки працівників Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів.
35. Поняття та значення інклюзивної освіти.
36. Організація інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах.
37. Корекційна спрямованість інклюзивної освіти.
38. Інклюзивно-ресурсний центр: нормативно-правові основи діяльності.
39. Організація надання психолого-педагогічної допомоги дитині з особливими освітніми потребами.
40. Школа соціальної реабілітації: нормативно-правові основи діяльності.
41. Порядок зарахування учнів (вихованців) до школи соціальної реабілітації та їх відрахування.
42. Організація навчально-виховного процесу у школі соціальної реабілітації.
43. Професійне училище соціальної реабілітації: нормативно-правові основи діяльності.
44. Права та обов'язки учнів у школі та в училищі соціальної реабілітації.
45. Права та обов'язки педагогів і працівників у школі та в училищі соціальної реабілітації.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.
2. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. *Офіційний вісник України*. 2008. №93. Ст. 3103.
3. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006 (Дата набрання чинності для України: 06.03.2010). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71 (дата звернення: 05.02.2018).
4. Конвенція ООН про боротьбу з дискримінацією в галузі освіти від 14.12.1960 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_174. (дата звернення: 05.02.2018).
5. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод (Рим, 4.11.1950 р.). *Офіційний вісник України*. 2006. № 32. Ст. 2371.
6. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права від 03.01.1976 р. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2002. № 2.
7. Про освіту: Закон України від 05.09.2017. *Відомості Верховної Ради*. 2017. № 38-39. ст. 380.
8. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37–38. Ст. 2004.
9. Про дошкільну освіту: Закон України від 11.07.2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №49. Ст. 259.
10. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 28. Ст. 230.
11. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України від 06.10.2005 № 2961-IV (із змінами) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2961-15> (дата звернення: 05.02.2018).
12. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 (із змінами). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/875-12> (дата звернення: 05.02.2018).
13. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2402-14> (дата звернення: 05.02.2018).
14. Рішення Конституційного Суду України від 04.03.2004 р. №5-рп/2004 у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини третьої статті 53 Конституції України (справа про доступність і безоплатність освіти). *Офіційний вісник України*. 2004. №11. Ст. 674.
15. Про заходи щодо забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні: Указ Президента України № 926/2010 від 30 вересня 2010 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/926/2010> (дата звернення: 05.02.2018).
16. Про заходи щодо розв'язання актуальних проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями: Указ Президента України № 588/2011 від 19 травня 2011 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/588/2011> (дата звернення: 05.02.2018).
17. Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: Постанова КМУ від 9 серпня 2017 р. № 588. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/588-2017-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
18. Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр: Постанова КМУ від 12 липня 2017 року № 545. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
19. Про встановлення строку навчання у загальноосвітніх навчальних закладах для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р. № 585 (Із змінами, внесеними згідно з постановою КМ № 780 від 27.08.2010) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/585-2003-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
20. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 року № 607 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
21. Про організацію діяльності загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації: Постанова Кабінету Міністрів України № 734 від 08.08.2012 (Положення про школу соціальної реабілітації, Положення про професійне училище соціальної реабілітації). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/734-2012-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).

22. Про затвердження Державної цільової соціальної програми реформування системи закладів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2007 р. № 1242. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1242-2007-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
23. Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 квітня 1994 р. № 226 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/226-94-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
24. Про невідкладні питання діяльності дошкільних та інтернатних навчальних закладів: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2002 р. № 1243 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1243-2002-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
25. Про затвердження плану заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2009-2015 роки "Безбар'єрна Україна": Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2009 р. № 784. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/784-2009-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
26. Про затвердження Концепції соціальної адаптації осіб з розумовою відсталістю: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 серпня 2004 р. № 619-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/619-2004-%D1%80> (дата звернення: 05.02.2018).
27. Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах: Постанова Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/872-2011-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
28. Про організацію діяльності загальноосвітніх шкіл соціальної реабілітації та професійних училищ соціальної реабілітації: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 жовтня 1993 р. № 859 . URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/734-2012-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
29. Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Постанова Кабінету Міністрів України від 5 липня 2004 р. № 848. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-2004-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
30. Про поліпшення матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування Постанова Кабінету Міністрів України від 16 червня 1998 р. № 909. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/909-98-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).
31. Про затвердження Типового навчального плану для дітей з інтелектуальними порушеннями помірною та тяжкою ступеня (початкова школа): Наказ МОН України від 21.07.2017 № 1081. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/ (дата звернення: 05.02.2018).
32. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі: Наказ МОН від 31.12.2015 № 1436. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56635/ (дата звернення: 05.02.2018).
33. Концепція розвитку інклюзивної освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України № 912 від 01.10.2010. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/ (дата звернення: 05.02.2018).
34. Типові штатні нормативи загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ МОНмолодьспорту України №1205 від 06.12.2010 р., зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22.12.2010 р. за №1308/18603. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1308-10> (дата звернення: 05.02.2018).
35. Про затвердження Положення про логопедичні пункти системи освіти: Наказ Міністерства освіти України №135 від 13.05.1993р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0059-93> (дата звернення: 05.02.2018).
36. Про затвердження Положення про шкільну психолого-медико-педагогічну комісію: Наказ Міністерства освіти і науки України № 278 від 20.08.1996 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0518-96> (дата звернення: 05.02.2018).
37. Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (початкова школа): Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.01.2014 № 80 (із змінами). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/607-2013-%D0%BF> (дата звернення: 05.02.2018).

38. Про розроблення корекційно-розвиткового та методичного забезпечення спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.01.2015 № 44. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/3465-> (дата звернення: 05.02.2018).
39. Про затвердження Порядку комплектування інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.02.2015 № 104/52, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26 лютого 2015 року за № 224/26669. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0224-15> (дата звернення: 05.02.2018).
40. Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів III ступеня для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Наказ Міністерства освіти і науки України № 134 від 12.02.2015. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/46636/ (дата звернення: 05.02.2018).
41. Про затвердження Положення про дитячі будинки і загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування Спільний наказ Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України та Міністерство соціальної політики України № 995/557 від 10.09.2012 р. зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 20.09.2012 № 1629/21941. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1629-12> (дата звернення: 05.02.2018).
42. Про організацію діяльності психолого-медико-педагогічних консультацій Наказ Міністерства освіти і науки України від 04.06.2013 № 680. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwju55X90pPZAhVOqaQKHbhlBiMQFggpMAA&url=http%3A%2F%2Fold.mon.gov.ua%2Fimg%2Fzstored%2Ffiles%2F%25D0%259D%25D0%25B0%25D0%25BA%25D0%25B0%25D0%25B7%2520680.doc&usg=AOvVaw04OWFUspSP1zj-EQ-8y6gb> (дата звернення: 05.02.2018).
43. Про затвердження Плану заходів щодо впровадження інклюзивного навчання в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах на період до 2015 року: Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.07.2013 № 1034. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwjw0ois05PZAhUJ16QKHSieARwQFggmMAA&url=http%3A%2F%2Fold.mon.gov.ua%2Fimg%2Fzstored%2Ffiles%2F%25D0%25BD%25D0%25B0%25D0%25BA%25D0%25B0%25D0%25B7%25201034.docx&usg=AOvVaw1U9lan9Ub-nUTfh6LgJqC3> (дата звернення: 05.02.2018).
44. Про діяльність санаторних та спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2013 № 1723. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/normativno-pravova-baza/> (дата звернення: 05.02.2018).
45. Про розроблення навчального забезпечення для спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів: Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.10.2013 № 1517. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/normativno-pravova-baza/> (дата звернення: 05.02.2018).
46. Про затвердження Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку (початкова школа): Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.01.2014 р. № 80. URL: http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/693/navchalni_plani11/ (дата звернення: 05.02.2018).
47. Про затвердження Плану заходів щодо виконання завдань і заходів Державної цільової програми на період до 2020 року: Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2012 р. № 1063 URL: <http://osvita.ua/legislation/other/31489/> (дата звернення: 05.02.2018).
48. Про затвердження Положення про навчально-реабілітаційний центр: Наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2012 р. № 920, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05 вересня 2012 року за № 1502/21814. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1502-12> (дата звернення: 05.02.2018).
49. Про затвердження Положення про спеціальну загальноосвітню школу (школу-інтернат) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.09.2008 р. № 852. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1219-08> (дата звернення: 05.02.2018).
50. Про затвердження Інструкції про медичне обстеження дітей і підлітків, які направляються до загальноосвітніх шкіл та професійних училищ соціальної реабілітації для дітей і підлітків, які

- потребують особливих умов виховання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.05.1997 р. № 137/131. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0328-97> (дата звернення: 05.02.2018).
51. Про затвердження Плану дій щодо запровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на 2009- 2012 роки: Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.09.2009 р. № 855. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/4828/ (дата звернення: 05.02.2018).
 52. Про проведення дослідно-експериментальної роботи "Соціалізація особистості дитини в умовах реформованої спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернату Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.12.2009 р. № 1152. URL: <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0ahUKEwinhJDqtJbZAhVJLFAKH01Ce4QFggmMAA&url=http%3A%2F%2Fold.mon.gov.ua%2Fimages%2Ffiles%2Fdoshkilna-cerednya%2Fosoblyvi-potreby%2Fnormat%2F1152.doc&usg=AOvVaw3XMJwZEO55Kz6bXHcV55Eu> (дата звернення: 05.02.2018).
 53. Про затвердження типових штатів та штатних нормативів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку Наказ Міністерства освіти і науки України від 05.12.2008 р. № 1105. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1250-08> (дата звернення: 05.02.2018).
 54. Про проведення експерименту щодо організації інтегрованого навчання осіб з особливими освітніми потребами у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації незалежно від форм власності та підпорядкування: Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.06.2008 р. № 587. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/30138/ (дата звернення: 05.02.2018).
 55. Про затвердження Інструкції про порядок оформлення особових справ неповнолітніх, які направляються до спеціальних загальноосвітніх шкіл та спеціальних професійних училищ для дітей і підлітків, які потребують особливих умов виховання: Наказ Міністерства освіти і науки України від 27.12.1994 р. № 362. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0031-95> (дата звернення: 05.02.2018).
 56. Про заходи щодо розв'язання актуальних проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями: Наказ Міністерства освіти і науки України від 10.06.2011 р. № 568. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/588/2011> (дата звернення: 05.02.2018).
 57. Про введення навчального предмету „Українська жестова мова” та внесення змін до Типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку: Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.09.2009 р. № 852. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/4826/ (дата звернення: 05.02.2018).
 58. Про затвердження Положення про спеціальні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх навчальних закладах: Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.12.2010 р. № 1224. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1412-10> (дата звернення: 05.02.2018).
 59. Про Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в загальноосвітніх навчальних закладах для навчання дітей з особливими освітніми потребами (за нозологіями) у 2017/2018 навчальному році: Лист МОН України від 03.07.2017 № 1/9-362. URL: <https://drive.google.com/file/d/0B3m2TqVM0APKNXJmOHR3T1N5NG8/view> (дата звернення: 05.02.2018).
 60. Про навчальні плани та організацію навчально-виховного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2017/2018 навчальному році: Лист МОН України від 14.06.2017 № 1/9-325. URL: https://ru.osvita.ua/legislation/Ser_osv/56158/ (дата звернення: 05.02.2018).
 61. Щодо навчальної літератури для дітей з особливими освітніми потребами: Лист МОН України від 06.02.2017 № 1/9-63. URL: <http://old.mon.gov.ua/files/normative/2017-02-08/6837/1963.pdf> (дата звернення: 08.02.2018).

62. Про доступність дітей з особливими потребами до опорних навчальних закладів: Лист МОН України від 09.06.2016 № 1/9-293. URL: http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-06-09/5629/lmon_293.pdf (дата звернення: 08.02.2018).
63. Про порядок нарахування та виплати грошової допомоги випускникам шкіл-інтернатів Лист МОН України від 21.04.2016 № 1/9-202. URL: http://old.mon.gov.ua/files/normative/2016-04-27/5489/lmon_1_9-202.pdf (дата звернення: 08.02.2018).
64. Про запровадження навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти»: Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-456 від 18.06.2012. URL: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/29928/ (дата звернення: 08.02.2018).
65. Організація навчально-виховного процесу в умовах інклюзивного навчання: Лист Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1/9-384 від 18.05.2012. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/29627/ (дата звернення: 08.02.2018).
66. Про організацію навчально-виховного процесу для учнів з особливими освітніми потребами загальноосвітніх навчальних закладів у 2015/2016 навчальному році: Лист МОН України від 05.06.2015 № 1/9-280. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/4065> (дата звернення: 08.02.2018).
67. Про забезпечення права на освіту дітям з особливими освітніми потребами, з числа переселенців із місць проведення антитерористичної операції; Лист Міністерства № 1/9-430 від 28.08.2014 р. до листів Міністерства освіти і науки України від 25.06.2014 № 1/9-335 та від 13.08.2014 № 1/9-413. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/2775-> (дата звернення: 08.02.2018).
68. Баєва Т.Ф. Корекційна педагогіка як галузь педагогічної науки. *Освіта Донбасу*. 2011. № 2 (145). С. 57 – 65.
69. Валєєв Р.Г. Освітнє право України: Навч. посібник. Луганськ: Луганська правова фундація, 2011. 287 с.
70. Волошина О.В. Основи корекційної педагогіки. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2012. 168 с.
71. Волошина О.В. Відхилення у поведінці учнів загальноосвітніх навчальних закладів як психолого-педагогічна проблема. *Наукові записки. Серія: педагогіка і психологія*. Педержавний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Випуск 29. Вінниця, 2009. С. 246-251.
72. Волошина О.В. Підготовка майбутніх учителів до інклюзивних форм роботи як нагальна потреба сучасної школи. *Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. Теоретичний та науково-методичний часопис*. Том 1. Рівне, 2010. С. 253-258.
73. Волошина О.В. Корекційна робота з дітьми з синдромом дефіциту уваги як нагальна потреба сучасної школи. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія*. Випуск 32. Вінниця, 2010. С. 257-261.
74. Давидюк М.О. Корекційна педагогіка: Хрестоматія. Вінниця: ТОВ «Фірма «Планер», 2011. 205 с.
75. Дерев'янко Б.В. Надання освітніх послуг: правовий статус суб'єктів: монографія. Донецьк: Видавничий дім «Кальміус», 2011. 336 с.
76. Дерев'янко Б.В. Правове регулювання господарської діяльності навчальних закладів: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.04 / Донецький юридичний інститут Міністерства внутрішніх справ України. Донецьк, 2014. 504 с.
77. Зайцева И.А., Кукушин В.С., Ларин Г.Г., Румега Н.А., Шатохина ВИ. Коррекционная педагогика / Под ред. В. С. Кукушина. Изд-е 2-е, перераб. и доп. Москва: Издательский центр «Март», 2004. 352 с.
78. Загородній С.А. Договір про професійну підготовку у вищому навчальному закладі: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Харківський національний ун-т внутрішніх справ. Х., 2007. 188 с.
79. Ілляшенко Т.В. Інтеграція дітей з особливими освітніми потребами. *Директор школи*. 2009. № 34. С. 19-24.
80. Кархут О.Я. Механізм правового регулювання суспільних відносин у сфері освіти: теоретико-правовий аспект: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. / Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. К., 2014. 185 с.

81. Кванина В.В. Гражданско-правовое регулирование отношений в сфере высшего профессионального образования: Монография. Москва: Готика, 2005. 432 с.
82. Киселев О.А. Гражданская правосубъектность образова-тельных организаций: вопросы теории и практики: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Олег Алексеевич Киселев. – Федеральное государственное образовательное учреждение высшего профессионального образования Всероссийская государственная налого-вая академия Министерства финансов Российской Федерации. Москва, 2005. 176 с.
83. Колишкін О.В. Корекційна освіта. Вступ до спеціальності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Суми: Університетська книга, 2013. 391 с.
84. Концепція розвитку інклюзивної освіти. *Дефектолог.* 2010. № 3 С. 3–5.
85. Концепція спеціальної освіти осіб з особливостями психофізичного розвитку в найближчі роки та на перспективу / За ред. В. І. Бондаря, Л. С. Вавіної. К., 1996. 36 с.
86. Кудряшов А.В. Гражданско-правовые отношения в сфере образовательных услуг: автореф. дисс. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Российский государственный институт интеллектуальной собственности. Москва, 2008. 26 с.
87. Курко М.Н. Адміністративно-правове регулювання вищої освіти в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2010. 388 с.
88. Курко М. Вища освіта в умовах глобалізації. *Вісник академії управління МВС.* 2010. №3 (15). С. 115–120.
89. Липа В. Основы коррекционной педагогики. Донецк: Лебідь, 2002. 327 с.
90. Малофеев Н.Н., Шматко Н.Д. Базовые модели интегрированного обучения. *Дефектология.* 2008. № 1. С. 71-78.
91. Мельничук О.Ф. Поняття та види суб'єктів освітніх правовідносин. *Держава і право.* 2011. Вип. 51. С. 51–56.
92. Мишина Г.А., Моргачева Е.Н. Коррекционная и специальная педагогика. Москва: ФОРУМ-ИНФРА – М, 2007 144 с.
93. Монаснюк А.О. Правове регулювання видатків на освіту та науку: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Державна податкова адміністрація України, Національний університет державної податкової служби України, Академія правових наук України, Науково-дослідний інститут фінансового права. Ірпінь, 2009. 525 с.
94. Науково-практичний коментар до Закону України «Про вищу освіту» / за ред. чл.-кор. НАН України В.Ф. Опришка. Київ: Парламентське вид-во, 2014. 672 с.
95. Нестеренко П.В. Вищий навчальний заклад як суб'єкт цивільно-правової відповідальності. *Наук. вісн. Нац. акад. держ. податк. служби України.* 2005. №5 (32). С. 165–170.
96. Огаренко Є.А. Адміністративно-правове регулювання діяльності вищих навчальних закладів в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2010. 20 с.
97. Освітне право: навч. посіб. для студентів гуманітарних ВНЗ / за заг. ред. В.В. Астахова. Харків: Вид-во НУА, 2011. 188 с.
98. Пантонюк Т., Невмержицька О., Пантонюк М. Основы корекційної педагогіки: Навчально-методичний посібник. 2-ге видання, доповнене і перероблене. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2009. 324 с.
99. Погребняк Л.П. Правовой статус участников образовательных отношений: учебно-методическое пособие. Москва: Педагогическое общество России, 2013. 143 с.
100. Погребняк Л.П. Правовые основы функционирования и развития образовательного учреждения: Учеб. пособие., 2-е изд., испр. и доп. Москва: Педагогическое общество России, 2005. 256 с.
101. Поляков М.В., Савчук В.С. Класичний університет. Еволюція, сучасний стан, перспективи. Київ: Генеза, 2004. 416 с.
102. Ракша Н.С. Адміністративно-правове забезпечення права громадян на освіту: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Донецький юридичний ін-т Луганського держ. ун-ту внутр. справ. Донецьк, 2006. 204 с.
103. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти: Монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. 168 с.

104. Реабілітаційний супровід навчання неповносправних дітей: методичний посібник/ Укл.: А. Луговський, М. Сварник, О. Падалка. Львів: Колесо, 2008. 144 с.
105. Романенко К.М. Конституційне право громадянина на освіту в Україні: стан і тенденції розвитку: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2008. 197 с.
106. Саламанская декларация. Рамки действий по образованию лиц с особыми потребностями, принятые Всемирной конференцией по образованию лиц с особыми потребностями: доступ и качество. Саламанка. Испания, 7-10 июня 1994г. Киев, 2000. 21 с.
107. Синьов В.М., Коберник Г.М. Основи дефектології: Навч. посібник. Київ: Вища шк., 1994. 143 с.
108. Синьов В., Шевцов А. Нова стратегія розвитку корекційної педагогіки в Україні. *Дефектологія*. 2004. № 2.
109. Спеціальна педагогіка: Понятійно-термінологічний словник / В.І. Бондар (голов. ред.). – Луганськ: Альма-матер, 2003. 436 с.
110. Спеціальна педагогіка. / Под ред. Н.М. Назаровой. Москва: Академия, 2000. 519 с.
111. Софій Н., Найда Ю. Філософія інклюзивної освіти. *Інклюзивна освіта: стан і перспективи розвитку в Україні*. Науково-методичний збірник до Всеукраїнської науково-практичної конференції. Київ, 2007. С. 7 -14.
112. Столбушинская О.Н. Защита права на образование по гражданскому законодательству Российской Федерации: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Московский государственный социальный университет. Москва, 2005. 187 с.
113. Тищенко О.В. Правові проблеми укладення, зміни та припинення трудового договору з педагогічними працівниками середніх загальноосвітніх шкіл України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05 / Київський університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2002. 18 с.
114. Тонков Е.Е., Гусева А.А. Образовательное право: учебное пособие. – Белгород: Белгород, 2014. 110 с.
115. Холковська І.Л. Корекційна педагогіка. Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2007. 328 с.
116. Фуряева, Т.В. Интеграция особых детей в общество. *Педагогика*. 2006. № 7. С. 29-38.
117. Шевчук, Л.Е. Интегрированное обучение учащихся с особенностями развития в общеобразовательном учреждении. *Дефектология*. 2004. № 6. С. 28-31.
118. Шаповал Р.В. Адміністративно-правове регулювання освітньої діяльності в Україні: дис. ... докт. юрид. наук: 12.00.07 / Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків, 2011. 372 с.
119. Шаповал Р.В. Правове регулювання освіти в Україні. *Форум права*. 2011. №1. С. 1110–1115.
120. Шаповал Р.В. Освітня діяльність в Україні: адміністративно-правове дослідження: Монографія. Харків: Золота миля, 2011. 347 с.
121. Ягофаров Д.А. Правовое регулирование системы образования. Москва: Москов. пед. гос. ун-т, 2004. 211 с.

Соціально-правове забезпечення корекційної освіти

Методичний посібник
для студентів зі спеціальності «Спеціальна освіта»
(відповідно до вимог Болонського процесу)

Коректура **Алексєєва Т.М**
Технічна редакція
та комп'ютерна верстка **Фоменко Я.Я.**

Підписано до друку 18.02.2018 р.
Ум.друк.арк. 2,1

Редакційно-видавничий відділ ДВНЗ «УжНУ»,
88015, Україна, м.Ужгород, вул. Заньковецької, 89.

